

Fővárosi Ítéltábla

11.Gf. 40.130/2022/7.

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Zudor Mónika Csilla (cím4) ügyvéd által képviselt felperes1 "felszámolás alatt" (cím2) felperesnek

a Dr. Horony Ügyvédi Iroda (cím5., ügyintéző: Dr. Horony Levente ügyvéd) által képviselt alperes1 (cím7) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2022. január 26-án meghozott 31.G. 41.479/2021/15. számú ítélete ellen az alperes által 17. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta és kihirdette az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 169.000 (százhatvankilencezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjban felmerült másodfokú perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra 542.000 (ötszáznegyvenkétezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A felperes keresete elsődlegesen a felek között 2020. november 26-án létrejött gépjármű adásvételi szerződés (a továbbiakban: adásvételi szerződés) érvénytelenségének megállapítására, valamint az rendszám1 forgalmi rendszámú gépjármű (a továbbiakban: gépjármű) kiadására és tulajdonjogának a felperes javára történő visszajegyzése végett az illetékes kormányhivatal megkeresésére irányult. Másodlagosan a gépjármű birtokba adására, harmadlagosan 985.000 forint vételár és járulékai megfizetésére kérte a kötelezni az alperest. Az elsődleges keresetét a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 40. § (1) bekezdés c) pontjára, ehhez képest eshetőlegesen az a) pontra, másodlagos kérelmét a Cstv. 40. § (2) bekezdésére, míg a harmadlagos keresetét a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:215. § (1) bekezdésre és a 6:155. § (1) bekezdésre alapította.

[2] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. A felperes valamennyi kérelmét vitatta. A Ptk. 6:112 §-ra hivatkozással előadta, hogy a felperes felszámolása folytán az eredeti állapot nem állítható helyre, így a kereset nem teljesíthető. Vitatta a hitelezői minőségét, ezért álláspontja szerint a Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontban írt törvényi tényállás nem valósulhatott meg. Megítélése szerint a Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontra alapított keresetnél a felperesnek azt is bizonyítania kellett volna, hogy a szerződéskötés az adós hitelezőinek kijátszására irányult. Előadta, hogy a felek a szerződéses kötelezettségüket teljesítették, ezért nem részesítették előnyben az alperest a többi hitelezővel szemben.

[3] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy a felek között 2020. november 26-án megkötött gépjármű tulajdonjog átruházási szerződés érvénytelen, és kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül adja a felperes birtokába a gépjárművet. Rendelkezett arról is, hogy megkeresi a felperes székhelye szerint illetékes kormányhivatalt, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követően a gépjármű tulajdonosaként a felperest jegyezze vissza. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 338.750 forint + áfa összegű perköltséget és az államnak az állami adóhatóság külön felhívására 406.500 forint illetéket.

Az ítélet indokolásában megállapította, hogy a felperes 2021. január 11-től felszámolás alatt áll, a felszámolási eljárás megindítására irányuló kérelmet 2019. december 12-én nyújtották be. A felszámolási eljárásban a határidőben benyújtott és nyilvántartásba vett hitelezői igény 87.710.364 forint, amelyek közül 2020. november 26-ára vagy azt megelőzően több követelés is esedékessé vált. A felek 2020. szeptember 14-én vállalkozási szerződét kötöttek. A 2020. november 19-ei átadás-átvételi jegyzőkönyvben a felperes az aláírásával elismerte, hogy 19 napi késedelmére tekintettel 4.275.000 forint kötbér terheli az alperessel mint megrendelővel szemben, és hibás teljesítésből eredően 2.500.000 forint beázási kár is keletkezett. A felperes a javítási kötelezettségét nem tudta teljesíteni, ezért vállalta a kár megfizetését, azonban azt is kijelentette, hogy erre nincs anyagi lehetősége. Az alperes kérte, hogy a felperes a vagyoni eszközeinek felajánlásával rendezze a kártérítési kötelezettségét, amelynek a felperes a tulajdonában álló gépjármű felajánlásával tett eleget. Az alperes a 6.775.000 forint kiegyenlítéseként elfogadta a gépjárművet, ezért megállapodtak, hogy adásvételi szerződést kötnek. A felek 2020. november 26-án tulajdonjog átruházási szerződést (a továbbiakban: adásvételi szerződés) kötöttek, amellyel a felperes a gépjármű tulajdonjogát átruházta az alperesre. A vételár fizetésének módjaként a felperest terhelő, a 2020. november 19-ei jegyzőkönyv szerinti kötbér és kártérítés teljesítésében egyeztek meg.

Az ítélet indokolása szerint a 2020. szeptember 14-i vállalkozási szerződés és a 2020. november 26-i adásvételi szerződés a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 325. § (1) bekezdés b) és d) pont szerinti teljes bizonyító erejű magánokiratok. Az elsőfokú bíróság ezeken kívül értékelte a 2020. november 19-i jegyzőkönyvet és a felszámolási eljárásban nyilvántartásba vett hitelezői igényekről készített kimutatást, valamint a hitelezői igénybejelentések adatait. A becsatolt és nem vitatott tartalmú okiratokra tekintettel az alperes további bizonyítási indítványait mellőzte.

Megállapította, hogy a felperes fizetéseképtelenségét a felek által aláírt okiratok igazolták, ugyanakkor a szerződéskötés időpontjában fennálló fizetéseképtelenség nem tényállási eleme az elsődleges kérelemnek, így ez nem szorult külön igazolásra. A Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontra alapított keresetnél az alperes rosszhiszemőségét ugyancsak nem kellett bizonyítani, és

ennek elbírálásánál azt sem kellett vizsgálni, hogy a felek szándéka adásvétel lebonyolítására irányult-e. Kiemelte, hogy a kereseti kérelmeket a felperes által megjelölt sorrendben kellett elbírálni. Idézte a Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontot és a Cstv. 4. § (1a) bekezdését. Megállapította, hogy a felperes az egy éves jogvesztő határidőn belül, 2021. április 19-én nyújtotta be a keresetet, és a felek a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem bíróságra történő beérkezése napját követően kötötték az adásvételi szerződést, így a felperes azt a jogszabályban előírt határidőn belül támadta meg.

A Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pont szerinti igényérvényesítés eredményességéhez nem szükséges a szerződő felek jó- vagy rosszhiszeműségének vizsgálata, mert a szerződés határidőben történő megtámadása esetén az egyik hitelező előnyben részesítése megvalósítja a törvényi tényállást. Az alperes arra is alaptalanul hivatkozott, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdés szempontjából nem minősül hitelezőnek. A Cstv. 40. § olyan szerződéseknel is alkalmazható, amely a felszámolási eljárás megindítása előtt jött létre. Nyilvánvaló, hogy ebben az esetben a Cstv.-nek nem a csődeljárásra és felszámolási eljárásra irányadó hitelezői jogállást kell figyelembe venni. A Cstv. 40. § alkalmazása szempontjából hitelezőnek minősül mindenki, akinek az utóbb adóssá váló személlyel szemben követelése áll vagy állt fenn. A 2020. november 19-i jegyzőkönyv tanúsága szerint az adásvételi szerződés megkötésének időpontjában az alperesnek 6.775.000 forint összegben kötbér és kártérítés jogcímén követelése állt fenn a felperessel szemben. Az adásvételi szerződés alapján az alperes nem fizetett vételárat, mert a szerződés azt a célt szolgálta, hogy a felperes az alperessel szemben kielégítse a 2020. szeptember 14-én kötött szerződésből eredő és a 2020. november 19-i jegyzőkönyv szerint elismert tartozását.

A felszámolási eljárásban készített hitelezői kimutatás alperes által sem vitatott adatai bizonyították, hogy a szerződéskötés időpontjában a felperes több hitelezőnek is tartozott. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes követelését a felszámolási eljárásban a Cstv. 57. § (1) bekezdés f) pont szerinti kategóriába jelenthette volna be, amelyet a kielégítési sorrend szerinti vagyonfelosztásnál több hitelező követelése is megelőzött, ezért az alperes a gépjármű tulajdonjogának átruházásával más hitelezőket megelőzően a teljes követeléséhez hozzájutott amellet, hogy a felszámolási vagyon a hitelezők követeléseinek kielégítésére nem elegendő. Mindezekre tekintettel megállapította, hogy az alperes más hitelezőkkel szemben az adásvételi szerződéssel előnyben részesült, ezért a Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pont alapján megállapította az adásvételi szerződés érvénytelenségét, és a Cstv. 40. § (1a) bekezdés alkalmazásával kötelezte a gépjármű visszaadására az alperest, egyúttal rendelkezett a gépjárműnyilvántartás megkereséséről.

Rámutatott, hogy az eredeti állapot helyreállításával kapcsolatban az alperes alaptalanul hivatkozott a Ptk. 6:112 § (1) bekezdésre, mert a Cstv. 40. § (1) bekezdés kifejezett felhatalmazó rendelkezést tartalmaz ennek érvényesítésére, amely speciális szabály a Ptk. 6:112 § (1) bekezdéshez képest. Másrészt a gépjármű tulajdonjogának átruházásáért az alperes nem fizetett pénzbeli ellenszolgáltatást, így az eredeti állapot helyreállítása körében nincs olyan szolgáltatás, amelyet a felperesnek természetben vissza kell térítenie. Kifejezetten az valósítja meg hitelező előnyben részesítését, hogy a felperes ilyen módon rendezte a tartozását olyan időpontban, amikor már több hitelezőnek is tartozott. Az eredeti állapot helyreállítása folytán visszaáll az a szerződéskötéskor fennállt helyzet, hogy a felperes tartozik az alperesnek. Az alperes a felperessel szembeni követelését az ítélet jogerőre emelkedését követően a törvényes határidőben hitelezői igényként bejelentheti a felszámolási eljárásban, ezáltal a követelése olyan arányban térül meg, mint a vele egy sorban álló hitelezőké. Ezeknek a pereknek az összhitelező védelmi érdekekre figyelemmel pontosan az a célja, hogy valamennyi hitelező lehető legteljesebb mértékű kielégítése érdekében az adós vagyona visszakerüljön a felszámolási vagyonba.

Miután a felperes elsődleges keresete az elsőként vizsgált jogcímen alapos volt, az elsőfokú bíróság a további eshetőleges kérelmeket nem bírálta el.

Az alperes pervesztességére tekintettel a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján döntött a perköltségről. A felperest megillető ügyvédi munkadíjat az általa megjelölt összegtől eltérően a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet (a továbbiakban: rendelet) 3. § (2) bekezdés a) pont alapján a pertárgy érték 5%-a + áfa összegben állapította meg, mert az igényelt 500.000 forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjhoz a felperes nem mellékelte a rendelet 2.§ (1) bekezdése szerinti ügyvédi megbízási szerződést.

[4] Az ítélet elleni fellebbezésében az alperes elsődlegesen annak megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. Harmadlagos kérelme a felperes részére megítélt perköltség összegének leszállítására irányult.

Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet sérti a Cstv. 40. § (1) és (1a) bekezdést és a Ptk. 6:112. §-t. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság nem határozott az eredeti állapot helyreállításáról, és alaptalanul mellőzte az alperes bizonyítási indítványait, emellett nem vizsgálta a felperes rosszhiszeműségét sem. Az érvénytelen szerződés alapján az eredeti állapotot csak úgy lehet helyreállítani, hogy a kölcsönösen teljesített szolgáltatások visszatérítéséről is rendelkezni kell, amelynek jogszabályi alapja a Cstv. 40. § (1a) bekezdés.

Másodlagos fellebbezési kérelmét azzal indokolta, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontra alapított kérelemnél is bizonyítani kell a felek rosszhiszeműségét. Állította, hogy a szerződéskötésnél a felperes nem tájékoztatta az alperest a felszámolási eljárás megindításáról, ezért a magatartása a Ptk. 1:3. §-ba ütközött, ezáltal a Ptk. 1:4. § (2) bekezdése értelmében nem hivatkozhat saját felróható magatartására. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási indítványait ennek ellenére mellőzte.

Előadta, hogy az alperes részére megítélt perköltség nem áll arányban a jogi képviselőjének érdemi tevékenységével, ezért harmadlagos kérelmében a rendelet 3. § (6) bekezdés alapján kérte annak mérséklését.

[5] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a jogszabályoknak megfelelő döntést hozott, és az alperes bizonyítási indítványainak mellőzését részletesen megindokolta. Kiemelte a Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontját és a Ptk. 6:112. § (1) bekezdést azzal, hogy a felperes a teljesítéssel az alperest mint hitelezőt előnyben részesítette. Az alperes hitelezői minőségét ebben az esetben nem a felszámolási eljárásba való hitelezőkénti bejelentkezése, hanem az határozta meg, hogy követelése állt fenn a felperessel szemben. A felperes igazolta, hogy az alperes a szerződéskötés időpontjában már fizetéseképtelen volt, és ezt az alperes sem vitatta. Az alperes az eredeti állapot helyreállítását a Cstv. szabályai alapján a felszámolási eljárásban érvényesítheti. A Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pont megvalósulása esetén a felperes jó- vagy rosszhiszemű eljárásának nem volt jelentősége.

Az elsőfokú bíróság az alperest megillető ügyvédi munkadíjat a megjelölt összeghez képest a rendeletnek megfelelően állapította meg, amelynek mérséklése nem indokolt.

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletének a Pp. 358. § (5) bekezdés alapján nem volt jogerőre emelkedett rendelkezése.

[7] A fellebbezés nem alapos.

[8] A Pp. 370. § (1) bekezdés szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősül – többek között – a fellebbező fél által megjelölt anyagi és eljárási jogszabálysértés [a Pp. módosított 371. § (1) bekezdés d) pont].

[9] A másodfokú bíróság a fellebbezés korlátai között a Pp. 369. § (1) és (3) bekezdés c) pont szerinti felülbírálati jogkörében eljárva megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a jogszabályoknak megfelelő döntést hozott, amelynek indokaival maradéktalanul egyetértett, ezért az alperes fellebbezése folytán csak az alábbiakat emeli ki.

[10] Az alperes a fellebbezésében azt már nem vitatta, hogy az adásvételi szerződés megkötésének időpontjában a felperesnek több hitelezővel szemben is lejárt tartozása állt fenn, amelyet nem tudott teljesíteni. Azt sem vitatta, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pont alkalmazása szempontjából az alperes hitelezőnek minősült, és hogy az alperes követelésének beszámítás útján történő megszüntetésével (Ptk. 6:49. §) az alperes a többi hitelezőhöz képest előnyben részesült.

[11] Az alperes az elsőfokú ítélet megváltoztatása iránti fellebbezését azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság a felperes az eredeti állapot helyreállítása körében nem rendelkezhetett volna a gépjármű kiadásáról, mert a felperes nem képes a gépjármű vételárának visszafizetésére.

[12] Az ítéltábla a következőket hangsúlyozza: Az adásvételi szerződés megkötésének hiányában az alperesnek a Cstv. 37. § (2) bekezdésben írt határidőn belül be kellett volna jelenteni a felszámolónak a követelését, ugyanakkor a gépjármű a Cstv. 4. § szerint a felszámolás körébe tartozó vagyonként a hitelezők követeléseinek fedezetét szolgálta volna. Ebben az esetben az alperes a Cstv. 57. § (1) bekezdésben meghatározott kielégítési sorrend alapján készített vagyonfelosztási javaslat szerint részesül a felperes felosztható vagyonából. A Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontban szabályozott megtámadási jogosultságnak kifejezetten az a célja, hogy a szerződés ne vonja el a kielégítési sorrendnek megfelelő vagyonfelosztási javaslat jogosultjainak kielégítési alapját, a támadott szerződés következtében a kielégítési sorrenddel szemben előnyt élvező hitelező pedig a többi hitelezővel együtt a Cstv. fenti rendelkezéseinek megfelelően jusson a követeléséhez. Ebből következik, hogy a szerződéskötés időpontjában már kizárólag a Cstv. szabályai által kialakított és az összhitelezői érdekek megfelelő értékegyensúly vehető figyelembe, ezért –

ahogy az elsőfokú bíróság helyesen kifejtette – az eredeti állapot helyreállítása is csak ezeken a szempontokon alapulhat.

[13] A Cstv. 40. § (1a) bekezdés alapján a jogügyletek eredményes megtámadása esetén a Ptk. érvénytelen szerződésre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni. A fentiek alapján az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felek jogviszonyában – figyelemmel a hitelezők jogosultságaira – az eredeti állapot helyreállítása iránti kérelmet nem a Ptk. 6:112. § (1) bekezdés, hanem a Cstv. szabályai szerint kell elbírálni, amelynek az felel meg, ha az alperes a felszámolási vagyona tartozó gépjárművet kiadja, míg a felperessel szemben fennálló követelését a felszámolási eljárásba bejelenti. Az elsőfokú ítélet ezeknek a jogszabályi feltételeknek maradéktalanul megfelelt, ezért a fellebbezésben előadott okok miatt nem változtatható meg.

[14] A Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pont alapján indított kereset elbírálása szempontjából kizárólag a perindítási határidő betartásának, valamint annak a tényállási elem bizonyításának van érdemi jelentősége, hogy az adós által megkötött szerződés tárgya az egyik hitelező előnyben részesítése. A hitelező előnyben részesítését is csak a Cstv. összhitelezői érdekeket előtérbe helyező céljával összhangban lehet értelmezni, amely szerint a felszámolási eljárás célja, hogy a fizetése képtelen adós jogutód nélküli megszüntetése során a hitelezők a Cstv.-ben meghatározott módon kielégítést nyerjenek [Cstv. 1. § (3) bekezdés]. Ebből következik, hogy a hitelező előnyben részesítését önmagában megvalósítja, ha az adott időszakban a Cstv. 57. § (1) bekezdésben meghatározott kielégítési sorrend betartása nélkül részesül az adós olyan vagyonából, amely a szerződéskötés hiányában a Cstv. 4. § szerint az összhitelezői követelések fedezetéül szolgáló felszámolási vagyona tartozna.

[15] A kifejtett indokok alapján a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontban írt törvényi tényállásnak nem része a felek esetleges jó- vagy rosszhiszemű eljárása, így az alperes bizonyítási indítványainak teljesítése sem vezetett volna eltérő érdemi döntésre. Mindezek miatt az elsőfokú bíróság a Pp. 3. §-ban szabályozott perkoncentráció elvének megfelelően járt el, amikor a Pp. 276. § (5) bekezdés alkalmazásával az alperes szükségtelen bizonyítási indítványait mellőzte, mert a felek nyilatkozata és a szolgáltatott okiratok alapján a jogvita – további bizonyítás elrendelése nélkül is – elbírálható volt.

[16] A fentiekből következik, hogy a fellebbezésben előadott okok miatt az eljárás kiegészítésének feltételei a Pp. 381. §-a alapján nem állnak fenn, ezért az alperesnek az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése iránti fellebbezési kérelme sem alapos.

[17] A fellebbezésnek az elsőfokú perköltséget érintő része is alaptalan.

[18] Az elsőfokú bíróság a rendelet 3. § (2) bekezdés a) pont alapján a pertárgy érték 5%-a + áfa összegben határozta meg a pernyertes felperest megillető ügyvédi munkadíj mértékét, amely nem érte el a felperes költségjegyzékében meghatározott összeget. A rendelet 3. § (6) bekezdés szerint a 3. § (2) bekezdésben előírtakhoz képest az ügyvédi munkadíj csak indokolt esetben és akkor mérsékelhető, ha nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A bíróság a jogi képviselő által kifejtett érdemi tevékenység figyelembevételével jogosult mindezt értékelni, amelynek felülmérlegelésére is a rendelet 3. § (6) bekezdésben meghatározott szempontok alapján van lehetőség. Erre tekintettel a megállapított összeg csak abban az esetben mérsékelhető, ha az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenysége kirívóan okszerűtlen volt. A másodfokú bíróság megállapította, hogy a felperes az elsőfokú eljárásban a per állásához képest a nyilatkozatait előterjesztette, a kitűzött tárgyalási hatánapokon megjelent, és a rendelet 3. § (2) bekezdés a) pont alkalmazásával meghatározott ügyvédi munkadíj – figyelemmel a pertárgy értékére is – az elvégzett és szükséges ügyvédi tevékenységgel arányban állt, ezért nem látott indokot az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség összegének a rendelet 3. § (6) bekezdésben előírt feltételek szerinti felülmérlegelésére.

[19] A kifejtett indokokra tekintettel az elsőfokú bíróság ítélete a fellebbezésben előadott okok miatt nem jogszabálysértő, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 383. § (2) bekezdés értelmében – a Pp. 386. § (4) bekezdése alapján visszaulva annak maradéktalanul helyes indokaira – helybenhagyta.

[20] Az eredménytelenül fellebbező alperes a másodfokú eljárással felmerült költségeit maga viseli, míg a Pp. 83. § (1) bekezdés alapján köteles megtéríteni a felperes ügyvédi munkadíjban felmerült másodfokú perköltségét, amelynek összegét a másodfokú bíróság a rendelet 3. § (5) bekezdés alapján állapította meg.

[21] Az alperes a Pp. 102. § (1) bekezdés értelmében köteles az államnak megfizetni a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 46. § (1) bekezdés szerint meghatározott mértékű fellebbezési illetéket.

Budapest, 2022. június 1.

dr. Volein Anna s.k.
Mária s.k.

a tanács elnöke

dr. Bleier Judit s.k.

előadó bíró

dr. Kovács

bíró

A kiadmány hitelül: